

Українська держава понад усе!

Видання Історичного клубу “Холодний Яр”

2020 рік

Серпень

Число 8 (414)

НЕЗБОРИМА НАЦІЯ

Видання Історичного клубу “Холодний Яр”

Передплатний індекс 33545

УКРАЇНСЬКА ЖІНКА В ОГНІ РЕВОЛЮЦІЇ

Вийшла друком книжка “Жінки у Визвольній війні: історії, біографії, спогади. 1917–1930”. Подаємо до вашої уваги передмову до книги Павла Ковжуна.

Два[д]цять літ минуло від часу вибуху великої революції на сході Європи, коли і великий український нарід скинув ярмо ненависного московського царату. Два[д]цять літ! Ніби невеликий шмат часу, а вже багато забувається, багато затирається в пам’яті. Ми якось ліниво збираємо спогади подій тих днів, якось не працюємо над збереженням того, що тоді було таке райдужне, щасливе, веселе. А ті ж часи ніколи не повернуться, і все, що нам випаде з пам’яті, – ніколи і ніхто не воскресить. Ми зробимо величезну кривду наступним поколінням, коли не передамо їм того, що ми бачили, що ми пережили, що ми знаємо про ті часи й події.

Зокрема ми, жінки. Ми забуваємо, не шануємо тих героїнок, що в революції, в боях за волю і під стінами тюремних мурів проливали свою кров, кров українських жінок за краще завтра Нації. Ось тепер, по два[д]цятьох літах, ми виступаємо з дуже вбогим матеріалом про жінку революціонерку, про жінку вояка, так, наче б жінка, наша українська жінка, відважна і смілива, не брала тієї участі в найбільшому національному і соціальному зриві, яка їй припала. (...)

Принада цього є та, що ми ще не маємо жінок-істориків, зокрема жінок, що займалися б систематично недавніми подіями й участю в них жінки. (...)

Нам усе мусить присвічувати той факт, що українська жінка, особливо жіноча молодь, умирала на полі бою, вмирала в льохах денікінських контррозвідок, в льохах червоних контррозвідок, зберігаючи незламність духу. Щоб історія зберегла ім’я тих героїнок, треба вже працювати, треба вже збирати дані про них, не гаючи ні хвилини. (...)

Отже, коли почалась революція в Україні, наші жінки взяли в ній якнайактивнішу участь. Робили те саме, що й усі, – перш-усього освідмлювали населення. Виступали на мітингах, що були тоді необхідні і кінечні, як певний прояв революційних настроїв і шлях до мети, а не так, як це сьогодні дехто представляє, як щось кари гідне, недоречно політикування. (...)

Уже в Центральній Раді було 5 українських жінок, і зовсім не тому, що вони жінки, а тому, що вони заслужили діячки. (...)

Коли восени 1917 року почалися бої у Києві, жінки також брали в них участь. (...) Знаємо, що письменниця Галина Журба була в боях коло “Арсеналу” в Києві, нехтуючи життям, носила мішки динаміту для українських частин. (...)

Ще одна ділянка відповідальності, ризикованої служби, де жінки принесли великі, незаступні прислуги національній справі, – це розвідочна служба. Знаємо, що письменниця Галина Орлівна відіграла чималу роль у денікінському заплілі на користь національної армії. (...)

Зовсім окрему сторінку становлять жінки, що брали участь у повстаннях. Це золоті сторінки безперервних подвигів, факти нечуваної хоробрості й очайдушної відваги, який нема аналогії в історії інших народів.

Повстанка Марія Соколовська в Радомисльщині – це вояк, адміністратор, стратег, суддя, а головне – організатор. Особиста відвага і розумна розсудливість, легендарна доброта склалися на цю виняткову здібностей жінку, що, мабуть, не мала навіть повної середньої освіти.

Олександра Гамалія з Полтавщини, фельдшерка, визначалася надлюдською особистістю відвагою і якоюсь таємничістю, мала більш як казкове минуле часів революції. І лікарка, і вояк, і повстанка – а один час у вищих колах большевицької революційної влади рятувала сотні українців від певної смерті! У Львові є живий свідок такого її чину, полковник О. Б.-р., що саме його врятувала Гамалія від смерті чревичайки у Вінниці.

Ю. Лисогорова, справжня героїнка, жінка, котрій теж важко знайти приклад в історії інших народів. Вирушила ж восени 1921 року з відомою повстанською групою Юрка Тютюнника в Україну, перебула активно всі бої тієї групи (Базар). Чудом урятувала своє життя (а також життя чоловіка – пораненого Степана Лисогорова та кількох козаків. – Ред.), бо ж відомо, що тоді розстріляно 359 героїв того походу, а більше як 500 осіб погибло в боях, коротких, але тяжких.

Також відоме є ім’я повстанки Попівної, а на Півдні України, в Катеринославщині, вславилася хоробрістю й подвигами Віра Бабенко, гімназистка 6-ї класи Катеринославської жіночої гімназії, даліше Віра Матвієва, сестра-жалібниця української армії, та її сестра Неоніла Русіян, жінка полковника. У повстанському русі в Україні визначилися і галицькі українки, мені відомо

про Наталю Максимцеву, що брала участь у загонах Тютюнника.

Жінки в повстаннях, ще раз підкреслюю, виявили чуда хоробрості, відваги і розсудливості. Особливо селянки-повстанки, яких були тисячі.

Зовсім окреме місце, незвичайно важке для участі української жінки у Визвольній боротьбі, – це медичний жіночий персонал. У тодішній російській фронтівій і тилловій армії було багато свідомих українко лікарко, фельдшерки і сестер-жалібниць. Вони багато працювали для освідомлення жовнірської маси. Вони виступали на мітингах, в армійських радах – скрізь, де лиш треба; було української свідомої сили. Доходило й до того, що вони перебіралися під час парад і свят в українські національні одяги і бодай так символізували, нагадували Україну.

У всіх українських частинах були лікарки-фельдшерки, сестри-жалібниці. Багато, дуже багато з них поклали своє жертвенне життя від тифу у 1919 році... Страшно й згадати.

Зрештою, був діяльний Український Червоний Хрест і друга подібна організація – Український Блакитний Хрест. У цих організаціях жінки виявили багато організаційних здібностей і перевели величезну працю.

Скрізь, на кожному полі, українські жінки виявили свою енергію, уміння і неструджену працю, а 1917 рік був великою пробою для української жінки-громадянки. З цієї проби вийшла українка в якнайкращому світі – все жертвувала вона для України, для її слави! (“Жінка”).

Подается зі скороченнями

Марія ПЕНЬКОВСЬКА
[Павло КОВЖУН]

Довідка. Марія Пеньковська (Пеньківська) – мати сірожупанника, графіка Павла Ковжуна. Саме під її іменем він написав цю статтю.

УВАГА! Формат книги великий (84x108/16), стор. 432, наклад 1000 пр.

Ціна 370 грн. (без вартості пересилки). Нам найзручніше пересилати “Новою поштою”. Замовляти можна на сайті <https://otamania.in.ua> та сторінках автора у ФБ: Роман Коваль, Роман М. Коваль, Roman Koval, також за адресою: kovalroman1@gmail.com Замовляйте книгу для себе, своїх друзів та рідних!

На світліні Марка Мельника – Роман Коваль із книгою “Жінки у Визвольній війні”.

СЛАВА ВОЇНАМ УНР І УПА!

На кордоні Житомирської і Рівненської областей, у лісі між Городницею і Сторожевом, 18 липня, у 75-річчя останнього бою генерала УПА, легендарного повстанського отамана Івана Трейка-“Немо” відкрито пам’ятний знак на місці його останнього бою, який відбувся 18 липня 1945 року.

Зібралось добірне товариство з різних куточків України: Києва, Львова, Вінниці, Житомира, Рівненщини, Луганщини, Вінниччини, Новограда-Волинського. Виступили лідер ВО “Свобода” Олег Тягнибок, керівник “Національного корпусу” Андрій Білецький, голова Житомирської обласної організації ВО “Свобода” Сидір Кізін, історик Богдан Галайко, земляки повстанця із с. Старостинців, представники місцевої влади, зокрема в. о. міського голови Новограда-Волинського Олена Пономаренко, митці, краєзнавці та керівник Луганської “Просвіти” з м. Сватового Євген Дзюба, який знімає документальний фільм про командирів і генералів УПА, зокрема і про Івана Трейка.

Вінницьку делегацію очолив один з ініціаторів побудови пам’ятного знака Володимир Барцьось, депутат Вінницької обласної ради. Він сказав: “Життєпис Трейка – це героїчний змаг за волю України в добу Визвольної війни 1917 – 1920-х років, служба в розвідці УНР у 1930-х, участь в УПА «Поліська Січ» та УПА Романа Шухевича в 1940-х. Життя і чин Івана Трейка – це виконання заповітів Тараса Шевченка «І вражою злою кров’ю волю окропіте». Прийде час, і про боротьбу Трейка зніматимуть фільми та писатимуть художні твори. Але для цього нам потрібно перемоти... Це буде найкраща пошана пам’яті наших лицарів”.

Слово від Проводу ОУН(б) вголосив редактор газети “Шлях перемоги” Віктор Рог. “Іван Трейко-«Немо», – сказав він, – був легендарною особистістю. «Марафонець» у боротьбі за незалежність рідного краю, він чверть століття не складав зброї, не зневірився і не опускав рук. Не знаю, чи він сам обрав собі таке псевдо, чи його ним наділили побратими, але воно напрочуд точно відображає сутність

цієї постаті. Невловимий і невидимий «Ніхто» виникав «нізвідки», завдавав дошкульних ударів і зникав «у нікуди». Навіть фотографії його до сьогодні не можемо знайти... Низький уклін, генерале!”

Дякуємо всім, хто долучився до вшанування. Дякуємо Новоград-Волинському братству ОУН-УПА імені Романа Шухевича, яке втілює цей задум у життя, та Володимирові Барцьосю, який чимало зробив для вшанування пам’яті Івана Трейка. Пошана жертводавцям: Руху опору капітуляції, Центрові національного відродження ім. Степана Бандери, ГО “Коло Честі”, Андрієві Левусу, Вікторові Рогу, Романові Піняжку, Сергієві Пантюку, Оленові Курському, Юрієві Михальчущину, Вікторові Весельському, Василеві Устимовичу, Олександрові Шадури, Максимом Камінському, Іванові Соляру, Тетяні Ціклаури, Антонові Перелигину, Олександрові Кулику, Геннадієві Зарубі, Іванові Москальцю, Михайлові Сеньківу, Юрієві Ковальковському та усім небайдужим, хто підтримує цю ініціативу!

На День Незалежності, 24 серпня, Володимир Барцьось з однодумцями планують відкрити меморіальну дошку Іванові Трейку в його рідному селі Старостинцях Погребищенського району Вінниччини. Козакам слава!

Історичний клуб “Холодний Яр”

1-Й КУРІНЬ ІМ. “ХОЛОДНОГО ЯРУ”

Одна з перших українських військових формацій, що була сформована 27 липня 1941 року. У Рівному, на святі Української державності, на площі Старого Замку, у присутності 10 тисяч людей відбулися урочиста присяга Першого куреня Українського війська ім. Холодного Яру та освячення прапора. Особовий склад куреня налічував 480 бійців. Тоді також було освячено і жовто-синій прапор куреня, з тризубом з одної сторони і надписом “Воля Україні – або смерть”.

Уже наступного дня курінь отримав казарми і почав тренуватися, підготувувати молодший офіцерський склад.

Козакам слава!

ВІДАЄМО МАЛЕ – РОБИМО ВЕЛИКЕ

Ми з вами купили квартиру для сім’ї загиблого офіцера Олександра Андрієнка. Ми майже закінчили там ремонт, і купили майже все необхідне.

Однак, виявилось, що квартира вимагає ще зусиль. Треба трохи більше часу і грошей. Але ми нічого не залишимо недоробленим.

Отже, нам потрібно зробити ще один маленький ривок. І у трьох дітей буде новосілля.

Давайте доведемо свою добру справу до фінішу. Просто як завжди. Відаємо мале – робимо велике. Все буде добре. Завдяки вам.

Реквізити вдови: Приватбанк, 4149 4991 4043 2871, Вікторія Афанасьєва. Монобанк, 5375 4141 1611 5444, Вікторія Афанасьєва. Ощадбанк, Viktoriia Afanasyeva, 4790 7299 0938 8514.

У призначенні пишіть “Благодійна допомога”. Слава українцям!

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

У ПОКОРЕННЯ ВОГНЕМ

ДО 100-РІЧЧЯ ТРАГЕДІЇ СЕЛА ЛЮТЕНЬКИ – 17 СЕРПНЯ 1920 Р.

Не став би дивитись,
Хотів би забути,
Так сили забути нема:
То рідні села, то рідні люди,
То наша Україна сама...

Борис Грінченко

Назавжди в пам'яті не тільки білорусів, а й інших народів залишиться трагічна доля спаленого німцями партизанського села Хатині. У радянські часи влада робила все, аби про знищену ворогом Хатинь дізнався весь світ, при цьому не бажаючи навіть згадати трагедію полтавського села Лютецьки, яка забрала в кілька разів більше і хат, і жителів. Тоді палали сотні будинків, сараїв, клунь, комор, скирт збіжжя і навіть колодязів, які вигорали до самої води...

Що ж сталося у селі Лютецькі Гадяцького району 100 р. тому і чому про це комуністична влада десятиліттями мовчала?

Відповіді на ці питання дають документи і факти того часу. Ось як співав про цю пожежу в думі про отамана Христового очевидець тих подій, місцевий кобзар Петро Гузь:

...Із города із Зінькова військо виступає,
Та на нашу Лютецьку дуже налагає.
Як почали на Лютецьку із гармат гримати,
То деякі стали люди з Лютецьки тікати.
Загін їде, не минає, він січе, рубає
І на це село Лютецьку дуже налагає.
Обступали ту Лютецьку трьома сторонами;
З четвертої сам Христовий стояв з козаками.
Мало війська в Христового, несила встояти.
Треба було Христовому до гаю втікати.
Загорілася Лютецька, скрізь тріщить, палає,
А жителів у Лютецьці нікого немає.
Ой Боже наш милосердний, що там вже творили!
Одні других на вогнищі живими палили!
Ой Боже наш милосердний! Що там нарobili!
Ограбили, зруйнували та ще й попалили!
Де стояли хати й лавки, стало полепище.
Прийшли туди, тужать люди, мов на гробовищі.
Отакую та Лютецька претерпіла кару!
Вісімсот дворів згоріло, пішов дим за хмари.
І не треба тій Лютецьці і Страшного суду.
Там багачко й так пропало невинного люду.

Що ж то за загін, який не тільки січе, рубає всіх, хто трапляється на шляху, а й обстрілює Лютецьку з гармат?

Як свідчать документи Полтавського державного архіву, це була більшовицька 185-ма бригада ВОХР, що наступала з території Росії. А з Гадяча їй на підтримку рухався 226-й батальйон.

Десяти тисяч село Лютецьку більшовицька влада назвала бандитським і опустила свій каральний меч на його жителів. Це сталося тому, що село було одним із центрів повстання проти комуністів. Усупереч брехливим твердженням московської пропаганди про тріумфальний похід радвлади, селяни її не сприйняли. Зокрема, під час виборів до Установчих зборів на Полтавщині від більшовицької партії не обрали жодного депутата. Про ставлення народних мас до більшовиків 21 березня 1918 р. писала гадяцька газета "Рідний край" (редактор Олена Пчілка): "Большевицькі орди біжать, грабуючи наші села й міста, руйнуючи залізницю, все, що здобуто руками українського народу, вбиваючи людей без сорому і совісті, все забирають вони і вивозять з України. Не жалують ні бідного, ні багатого, ні старого, ні малого. Чи знайдеться ще хоть одна людина з совістю, яка повірить поганим брехням большевиків про

мир, землю, свободу, рівність і братство? Хто ще повірить дворянину Леніну, прохвосту Троцькому, приставу Муравйову і всій більшовицькій шайці після того всього, що вони зробили? Обстрілюючи всіх, обстрілюючи старих захисників народних, справжніх борців за народні права, темні большевицькі шайки бувших каторжан, справжніх дезертирів, злодіїв та інших хижаків організували неволю ще гіршу, ніж найстрашніші московські царі".

Ці слова підтверджувалися щоразу, коли більшовицька влада поверталася в Україну, особливо після запровадження нею горезвісної "продрозкладки". Продовольчі червоноармійські загони, яких селяни називали "золотошукачами", забирали хліб, грабували населення. Як згадувала Василина Бездудна, червоноармійці нахабно лізли в пазухи жінок, зриваючи з них золоті хрестики, забираючи обручки. Та потім їм і цього стало мало. Вимагаючи від господарів більше золота, ставили дітей до стіни, брали лаву і нею давили їх. Щоб порятувати дітей, батьки змушені були віддавати все. Як розповідала Бездудна, якщо в батьків золота не було, грабінники безжалюдно додавлювали дітей.

Така поведінка "золотошукачів"-продзагонівців повсюдно викликала шалений спротив селян, які у відповідь на грабунки, бралися за зброю. Всіх, хто чинив опір, більшовики називали бандитами. Про розмах повстань свідчать рядки із "Записки", надіслані Гадяцьким повітвиконкомом 26 липня 1920 р. до Полтави: "Повіт весь охоплений хвилями бандитизму, організованого, Петлюрівського, нарастаючого щогодини... Бандитами в зайнятих ними волостях проводяться добровільна і примусова мобілізація населення, і сили банд, що нараховують сьогодні до 3000 осіб, безперервно зростають... Половина повіту, таким чином, цілком у руках бандитів; в іншій половині радянській владі також ніхто не співчуває. Радянської влади в повіті немає. Неодноразові наші проханя про допомогу збройною силою залишаються голосом волаючого в пустелі..."

Російські продзагонівці-червоноармійці у своїх листах додому писали: "На Україні справжній саботаж проти радянської влади. Всі хохла – бандити.. Настрій жителів поганий. Червоноармійцям ненавидять, як собак... Життя наше сповнене небезпеки: всі селяни борються проти радянської влади..."

Боячись втратити Україну, російські більшовики кидали на її села свої війська, аби придушити опір місцевого населення. Зокрема,

17 серпня 1920 р. Лютецьку покарали не тільки снарядами, а й вогнем. Вороги спочатку пограбували покинуті хати, а потім запалили село. Вони скакали на конях, сідла яких часто були вкриті украденими плахтами, і без жалю підпалювали все нові й нові вулиці. Приречене село переповнювалося передсмертними зойками і стогоном худоби, а вогонь і дим здіймалися до небес...

У наступні дні у своїх телеграмах більшовики рапортували: "Гадяцький повіт. 19 серпня 1920 року. У повіті значне затишшя. Банди, що зосереджувались у Лютецьці, вступили в бій з нашими, не витримали натиску і відступили в напрямку Миргорода. Лютецьку спалено..."

Через десять днів до Полтави полетіла інша телеграма, у якій доповідали про нову каральну операцію проти Лютецьки: "...Нашими військовими частинами проведена операція з боротьби з бандитизмом. 29 серпня 1920 р. містечко Рашівку було очищено від бандитизму. Після захоплення Рашівки Політкомісією (ЧК. – Ред.) було скликано все чоловіче населення з метою виявлення бандитів і куркульського елементу, що сприяв бандитизму. Після опитування населення і належного фільтру 15 осіб явних бандитів і куркулів, що агітують проти радянської влади, були відразу на майдані розстріляні, 30 осіб заарештовані й відправлені в Полтаву в концентраційний табір. Решта населення відразу на мітингу після моєї пропозиції виявила бажання (під загрозою смерті. – Ред.) брати вила і лопати та вирушити з нашими частинами на боротьбу з бандитизмом. 30 серпня 1920 р. до шестисот (насилно зібраних. – Ред.) селян для прикриття з вилами і лопатами разом із червоноармійцями під командою Уначтилу вирушили на містечко Лютецьку, яке є дітищем бандитизму. Захоплене містечко Лютецька виявилось покинутим жителями. Нами було дано розпорядження, і всі будинки заможних селян були спалені, а також конфісковано декілька голів худоби. Лютецька, за винятком бідняцьких хатин, вся знищена... Голова повітвиконкому А. Кузьменко".

За даними археолога Данила Щербаківського, який побував у 1921 р. у Лютецьці, було спалено було 961 хат. За свідченням дослідника тих подій В. Андрієвського, у двічі спаленому містечку Лютецьці в серпні 1920 р. згоріло 1100 хат. Тож і через п'ять років після трагедії в Лютецьці значна кількість населення ще проживала в землянках.

Більшовицький терор не знав меж. Комуністична влада робила все, аби викоренити в селян волелюбний козацький дух, прагнення незалежності. Не мине й року, як у спаленій дотла Лютецьці будуть розстріляні заручники, а в роки "колективізації" багатостраждальне село буде серед шести найбільш покараних в Україні – його занесуть на республіканську "чорну дошку". Ця постанова уряду обернеться тисячами репресованих і померлих від Голодомору. Тому багато років владою все робилося, аби ці злочини пішли в забуття.

Хотіли б забути, так сили забути нема...

Іван ЧАЙКА, краєзнавець
Полтавщина
На світліні брати-повстанці
Христові – Леонтій та Олександр.

Рафтинг Никифора Авраменка

У 1911 р. вісімнадцятирічний мешканець Олександрівська Никифор Авраменко (майбутній сотник Армії УНР) самовпевнено вирішив наодиноч подолати Ненаситецький поріг. Ось як він описував цю ризиковану спробу: "Все йшло добре, керунок держу як треба, здається, і веслом порушув як треба. А вода так мчить, що весло як у густій смолі. І сталося щось незрозуміле. З жахом бачу, як човен летить прямо на страшній камінь, минає з правого боку і несе на півметра од нього прямо на високий бурун. Далі відбувалось помимо волі. Мови не було про якийсь керування. Звірячий страх і безнадійність спаралізували все ество. Зостався інстинкт життя, боротьба в одрухах весла. Тут на ніщо не пригодились би найвищий

"ДІТЕЙ ДІЛИТИ НЕ БУДУ"

Коли Катерина Фастовець згадувала своє дитинство, то завжди дуже плакала...

Зима 1933-го в с. Ліщинці на Кагарличчині була дуже холодною. У хаті не топили, бо не було чим, стіни покрилися інеем. 6-річна Катерина, опухла від голоду, ще й хвора на дизентерію, лежала на холодній печі. У хату зайшов сусід і звернувся до її матері: "Наталко, не давай уже Каті їсти, вона все одно помре. Рятуй старших, може, ті виживуть".

Дівчинка на печі це почувала. Відвернувшись до стіни, заплакала, бо думала, що їй уже більше їсти не да-

"НАША ІСТОРІЯ"

клас плавання. Якимсь дивним способом кидало човен вниз, сказано вертіло, заливало водою.

Ніколи не міг потім зрозуміти, як опинився на спокійній воді. Приблизився до берега з трудом, безсилий, поламаний, мокрий, трусило, як у лихоманці. Упав на гарячий пісок і лежав без руху довго. Переживав наноо страх. Висушивсь на сонці, трохи прийшов до себе і почав потроху витягати човен далі на берег та вливати воду. Ненаситець взяв, що міг. З начиння якимсь чудом остався чайник. Зник казанок, сокирка, чашка, ложка, сковорідка, торбинка з гачками і черв'яками".

Сьогодні "категорійність" Ненаситця визначити доволі складно. Найімовірніше, за міжнародною класифікацією складності водних перешкод він був порогом четвертого класу (складний / advanced), на верхній межі останнього (клас "IV+"). За особливо потужних поведень, як-от у 1845 або 1931 рр., поріг наближався до п'ятого класу ("дуже складний / expert") із шести можливих. Пороги четвертого класу мають стрімкий, потужний потік та великі "бочки" (вири). Все це вимагає від екіпажу інтенсивного й точного маневрування. У такому порозі необхідна попередня розвідка. Поріг п'ятого класу – довгий та потужний, з великою кількістю перешкод, великими водозливами та бочками, що їх неможливо обійти. Проходження його пов'язане з ризиком для життя. Необхідно проводити розвідку та організовувати страховку. Проходити такий поріг без відповідного спорядження та досвіду не радиться.

Олег ВЛАСОВ

дуть. Заплакала тихо, щоб мати не почувала, але Наталка відповіла сусідів: "Якщо нам судилося померти, то помремо усі, але дітей ділити на тих, кому жити, а кому ні, я не буду".

І Катерина вижила. Вижили і її старші сестра і брат – Ольга та Василь.

Це була моя мама – Катерина Трохимівна Фастовець (у дівочтві Дідковська). Народилася вона 14 березня 1928 р. в с. Ліщинці, а розповіла мені цю історію перед смертю.

Віктор ФАСТОВЕЦЬ

ПОВЕРНЕННЯ ГІДНОСТІ Й БУДЕ НАШОЮ ПЕРЕМОГОЮ

Завжди потрібні героїчна теза і діявольська антитеза. Наприклад, героїчний старшина Армії УНР Яків Гальчевський і дідько у вигляді дядька-малороса, який викazuje чекісту стежку до табору повстанців.

Самобичуванням займатися не варто. Не слід впадати в самообман. І головне – не шукати причин наших невдач за межами української раси. Причини ж наших перемог ми бачимо у власній силі та хоробрості, а не в слабкості ворога.

Усе – у нас самих. І причини успіху, і причини невдач.

Виставити діагноз треба насамперед собі, а не іншим. І спробувати мобілізувати сили національного організму (а вони величезні) на боротьбу зі своїми вадами та національними хворобами.

Ми ж весь час ведемо боротьбу з іншими... До того ж боротьбу уявну.

Ви хочете Росію виликувати? Чи змінити єврейську ментальність? Та поки ми апелюватимемо до чужого сумління, сильні світу цього зі смаком продовжуватимуть політику геноциду палестинського, курдського та інших народів...

Якби ж наша боротьба з несправедливими народами була реальною, а не уявною! Та наша ненависть до них має платонічний характер. "Наша боротьба", як правило, не виходить за межі кухонь. А коли виходить на площі й вулиці, то має вигляд компрометації. Соромно й участь брати в таких демонстраціях нашої слабкості.

Як на мене, треба мінімізувати псевдоборотьбу, а енергію своєю звернути на себе і розпочати принципову боротьбу з нашими вадами. Щоб через 100 років нашим нащадкам були незрозумілі обвинувачення Івана Франка, Євгена Маланюка та Пантелеймона Куліша на адресу українського народу.

Усе буде добре. Якщо рабська психологія відійде в минуле. Якщо ми повернемо собі людську і національну гідність.

Якщо українські військові стануть вояками.

Роман КОВАЛЬ
Київ, 1990-ті рр.

МАРТА ГАНУШЕВСЬКА-МАЛКОШ

6 червня ц. р. в Івано-Франківську на 95-му році життя відійшла у вічність Марта Ганушевська-Малкош – політв'язень, активна громадська діячка, членкиня Товариства української мови ім. Тараса Шевченка, "Меморіалу", "Просвіти", Товариства політв'язнів і репресованих, Союзу українок, "Карітасу", дружина славної пам'яті Володимира Малкоша, вояка дивізії "Галичина".

Марта Малкош народилася 24 квітня 1926 р. в с. Дорі в священничій родині. Її батьки – о. Михайло та Ірина Ганушевські виховали

п'ятьох синів та чотири дочки, і всі вони присвятили себе громадській роботі на славу незалежної Української держави. Життя сестер було нерозривно пов'язане з діяльністю Союзу українок. На її старшій, Марії Ганушевській-Лада-Угорчак, прекрасно вишивала, після Другої світової війни проживала у Філадельфії (США), Торонто (Канада), була членкинею Союзу українок; Ірина Ганушевська-Руснак тривало очолювала 47-й відділ Союзу українок Америки, працювала у Світовій федерації українських жіночих організацій, інших товариствах.

Марта Ганушевська-Малкош у 1993 р. очолила відроджений осередок Союзу українок у с. Угорниках Івано-Франківської міської ради і в 1993 – 1996 рр. була

його головою. Багато працювала з молоддю, неодноразово брала участь у роботі Школи шляхетних українок міського осередку Союзу українок ім. Ольги Дучимінської. Діяльною союзницею в Угорниках була і наймолодша – Оксана Ганушевська-Піріг.

Приклад служіння українській ідеї сестри Ганушевської перейняли від своєї мами – Ірини Горникевич-Ганушевської, яка до Другої світової війни була організаторкою і першою головою Союзу українок в Угорниках.

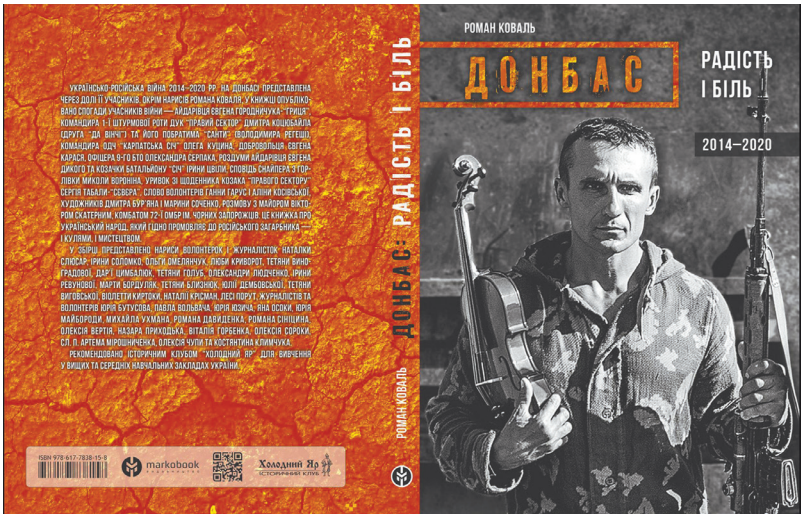
У 2013 р. у видавництві "Нова Зоря" надруковано цікаві спогади Марти Ганушевської-Малкош – "України і віри не зрадили", які надихають сучасників на подвизницьку працю в ім'я нашої Держави.

Вічна пам'ять, посестро...

Івано-Франківський
обласний відділ
Союзу українок

На світліні – сестри Оксана Ганушевська-Піріг, Ірина Ганушевська-Руснак та Марта Ганушевська-Малкош.

"ОДНЕ СВЯТЕ Є В СВІТІ – КРОВ ЛЮДЕЙ ХОРОБРИХ" НА ПОЧАТКУ СЕРПНЯ ПОБАЧИТЬ СВІТ КНИЖКА "ДОНБАС: РАДІСТЬ І БІЛЬ. 2014 – 2020"

Багато років я видаю газету "Незборима нація". Перевагу завжди віддавав висвітленню доби українсько-російської війни 1917 – 1920-х років. Але останні 7 літ на її сторінках з'явилося багато розповідей про героїв нинішньої війни на моєму рідному Донбасі.

Радість і біль пронизувати серце, коли читаєш про лицарів цієї війни – Ігоря Коцюбинського (правнука письменника Михайла Коцюбинського), десантника Петра Коваленка (земляка Василя Стуса), командира танкової роти Олександра Лавренка, навки сімнадцятилітнього Степана Чубенка із Краматорська, Вадима Сухаревського, який розпочав новий етап Визвольної змагання: 13 квітня 2014 р. під Слов'янськом він – попри категоричну заборону начальства – відкрив убивчий вогонь зі свого БТР по російських бойовиках Ігоря Гірка. А капітан Лавренко, діставши важкі поранення і не бажаючи потрапити в полон, 21 липня 2014 р. підірвав себе в бойовій машині.

З хвилюванням слухаєш настанови, які залишив нам у спадок комбат 11-го батальйону тероборони "Київська Русь" Олександр Гуменюк. Запилюжений, обвітрений, спокійний і небагаторічний – таким побачила комбата на горі Карачун у Слов'янську журналістка Віолетта Киртока. Коли вона почала говорити з ним, зрозуміла, що треба записувати кожне його слово. "Чим більше дбаєш про товаришів, тим міцніший колектив, – казав він. – Головне, щоб політики не заважали нам виконувати свій обов'язок перед Україною".

І згадується Юрій Липа. "Тут виростає велика історія, – писав він. – Лишень треба визволитися від змови істориків". "І політиків", – додає комбат Гуменюк.

Упевнений, що до такого висновку дійшов мій давній товариш Олександр Корнієнко, керівник Козацького братства бойового звичаю "Спас-Сокіл", – про нього чудову розповідь написав Павло Вольвач. Ось уривок.

"Стандарти рукопашу на війні – зовсім інші, – каже Олександр. –

Наприклад, 2014 рік, село Уткіне. Чисту пістоль Макарова. Дивлюся: до хлопців, що контролюють дорогу, під'їжджає невідоме «тело» на мопеді. По жестах бачу, що починає щось втирати. Я підходжу тихенько. По ходу аналізу: одяг, мопед – ніби місцевий. Але... Він наче щойно вийшов із перукарні. Хіба одеколоном не пахтіло. І постійно стає так, що хто б із нас не відкрив вогонь – зачіпає і своїх. «Хто такий? Звідки?» А він намагається зі мною зближатися. Кажу: «Стій на місці!» Знову щось розповідає і знову зближається. Коренастенький такий. Щоб не дьоргався, даю наказ: «На коліна!» Не стає... Продовжує триндіти, хто ви такі, тири-пири. Дістаю пістоль, стріляю біля його ніг. Цивільна людина хоча б зіщулилася. А цей – ні. Я чітко розумію, хто це. І він відчув, що я зрозумів. На прийняття рішення – частки секунди. Ну, я діяв швидше і жорсткіше, уклав його. Як з'ясувалося – воєнспец російський".

"Війна – це наш зірковий час", – ствердив і словом, і ділом Олександр Корнієнко.

А ось мужні обличчя бійців 93-ї ОМБр "Холодний Яр" Юрія Шумейка-Британця, Володимира Цірика-Оси, Юрія Ковалю та воїна 95-ї Житомирської аеромобільної бригади Дмитра Писанки, які зі зброєю в руках творили традицію лицарського служіння Батьківщині. У Володимира Цірика в соцмережах статус був: "Чим точніший постріл, тим спокійніша совість".

Гортаючи сторінки нашої збірки, читач із влччністю згадає вояків 81-ї Окремої аеромобільної бригади Василя Кіндрацького-Кіндра-та, Ярослава Бондаря-Фестивалю та снайпера 92-ї ОМБр ЗСУ Олега Чепеленка-Хакера, який, щоб не потрапити до полону, підірвав себе і сепаратиста.

Розповіли ми й про вірних синів Грузії – лідарів українсько-російської війни Гіоргі Хвічіа, снайпера Сандро та Гіоргі Саралідзе-Гюрзу-2, які ще раз ствердили непо-рушність українсько-грузинської дружби.

"Сандро – гордість України і Грузії, – пишу я в розповіді про грузинського добровольця "Карпатської Січі". – «Карпатська Січ» і кавказькі витязі повернуть рідні землі. Сандро одружиться. І ми заспіваємо на його весіллі пісні про дружбу Карпат і Кавказу. І Кримські гори візьмемо у своє товариство. А кобзар Тарас Силенко заспіває про відродження слави велетнів з гірськими хребтами, про дружбу витязів, які перемогли Росію".

Поки я пишу, Сандро – вже в лавах 93-ї ОМБр "Холодний Яр" – продовжує свій двобій з Росією, нищить її живу силу. Час од часу пише в месенджер Олегові Куцину, своєму "командру": "Я сьогодні вистрелив тільки 2 рази". Це означає: двох московських чортів уже немає.

У книжці "Донбас: радість і біль" ви зможете прочитати про героїв-айдарівців Андрія Юркевича-Грізлі, Руслана Бобурова-Німця, Василя Сліпака-Міфа, Іллю Василаша, В'ячеслава Буньовського, Геннадія Тому, "Сепаратиста" (Олега Михайлова), "Горця" (Віталія Мороза), "Сорокового" (Ігоря Філіпчука), Василя Андріюка-Німця, Євгена Войцехівського-Чеха, Павла Герасименка-Доцента (члена УНСО), Вадима Жеребила-Діджея, Назара Крупку, Руслана Кашаюка та 19-річного Василя Пелеша, якому сепаратисти відрубали праву руку з витатуйованим тризубом, а він не просив пощади, а вигукував криз біль: "Слава Україні!"

Пишаюся дружною з айдарівцями сл. п. Русланом Бобуровим-Німцем, вільним козаком з Катеринополя, та Євгеном Гордичником-Грицем" – читачами моїх книг ще з передвоєнних часів.

Чимало у збірці розповідей і про героїв-добровольців ДУК "Правий сектор" – Георгія Тороповського, Володимира Васяновича-Шурупа, Владислава Шемуровського-Маєстро, Андрія Лелехіна-Пастора, друга "Казаха" (Віктора Матюхіна), друга "Хитрого" (Мар'яна Корчака), Геннадія Доценка-Доша" та Володимира Статія-Білого, який, щоб не потрапити в полон, підірвав себе гранатою.

"Незлим тихим словом" співавтори книжки згадали добровольців ОДЧ "Карпатська Січ" Мирослава Мислу-Мисливця, Юрка Васильєва, вояків батальйону "Донбас-Україна" Марка Паславського-Франка, Дмитра Кузьміна-Миротворця, Євгена Бурбу, козака "Вінницю", який, втративши ногу під Іловайськом, продовжує на передовій захищати Батьківщину.

А ось стрільці батальйону ОУН Олег Богачов-Ківі" і веселий Михайло Стрижка, за ними бачу хлопців з батальйону "Азов" Владислава Дюсова-Дюса" і Марка Мельника.

Експерти стверджують, що у війні переможе сторона, яка має су-

часніше озброєння, а Марко Мельник має свою думку: "У цій війні переможе не зброя, а дух, культура і мова, – каже він. – Говори і стріляй українською". І на думку спадає вислів драматурга Миколи Куліша: "Найкращий спільник той, у кого зброя по-українському говорить".

Про те, що до арсеналу боротьби треба долучати українську мову і культуру, зрозуміли чимало воїнів. Це засвідчують долі російськомовних захисників нашої Вітчизни, які вже на фронті збагнули вагу мови і культури.

"До війни Микола Воронін був космополітом, – розповідає Наталя Мостова. – Йому було байдуже, де жити. Навіть хотів оселитися в Росії. Мало того, захоплювався Путіним, вважав його лідером, який зможе об'єднати слов'ян у єдину державу. Але коли побачив, кого він прислав на Донбас і що вони там коять... Раптом Микола "збагнув, що в Путіна і російської педерації не було б жодного шансу зробити те, що вони скоїли в Криму і на Донбасі, якби там цінували Україну, нашу мову і культуру. Жодного шансу! Розумієте?! Ніхто б не загинув із тих, хто пішов до небесної бригади. Не гинули б діти, не руйнувалися б міста і долі. Працював би Донецький аеропорт. Русня не захопила б і метра нашої землі – якби нас захищали наша мова і культура".

Інша історія підтверджує цей висновок. "Хлопці, з якими мій чоловік воював, – розповідала Світлана, дружина Геннадія Доценка-Доша", – казали, що завдяки йому вони теж почали читати Ліну Костенко". Справді, якби мільйони мешканців Донбасу і Криму захоплювалися поезією Ліни Костенко, ми б не втратили рідні території.

Перед читачем нашого видання промайнуть незабутні образи сімнадцятилітнього партизана Жеки (Максима Громова), капітана Сергія Шкарівського, кулеметника Ігоря Брановицького-Натрія, командира батареї протитанкових ракетних комплексів "Штурм-С" 44-ї артбригади Олексія Семиженка, військових лікарів Ірени Ломаківської, Тараса Лісевича-Дока", Олександра Данилюка-Смайла", волонтера Леоніда Мухи (кулеметника дивізії "Галичина") та юної козачки Євдокії Кулинич, іменем якої назвали танк.

Капітан Сергій Шкарівський геніально розкрив формулу безстрашності. "Щоб позбутися страху, – сказав він, – треба думати не про себе, а про інших".

Співавтори згадали добрим словом свободівців, які полягли за волю України, Євгена Лоскота та нащадків повстанців доби УНР – Віктора Голого й Антона Цедіка. Антон Цедік-Еней" уважав книгу теж зброєю і в останній похід у серпні 2014-го узяв мого "Отамана Зеленого". Антон загинув 29 серпня 2014 р. під Іловайськом. Вічна слава отаманові Зеленому та його духовним нащадкам!

Перед очима читача проходять лицарі 3-го полку спецпризначення Євген Подолянчук (вихованець Пласту із Черкас) і Вадим Довгору. Попри втрату ніг і руки, Вадим вижив. Вступив до університету. Навчається на психолога. А щоб не впасти в депресію, він, кавалер ордена "Народний герой України", вчиться набивати м'яч.

Вшановано теплим словом команди зенітно-ракетного взводу 4-ї бригади Нацгвардії України Олександра Марківца-Чумака", воїна 10-ї гірсько-стрілецької бригади Антона Моспана-"Тигра", чорного запорожця 72-ї ОМБр Павла Висоцького, а також легендарних снайперів – Василя Романенка-"Діда" (68-річного козака із Чорної бригади!), Богдана Здебського та Едуарда Пінчука, на бойовому рахунку якого 104 підтверджених убитих вороги. Богдан та Едуард здобували славу в лавах 79-ї аеромобільної бригади.

Олександр Марків захоплювався історією доби УНР, був реконструктором. Не раз брав участь у зйомках фільмів про Визвольну боротьбу, у реконструкціях подій доби УНР, презентаціях книжок про Визвольну боротьбу, зокрема й Історичного клубу "Холодний Яр". Коли з родиною приїжджав у Трипілля до пам'ятника отаманові Зеленому, говорив, що з тими людьми, які приходять на нашу землю як окупанти, "треба чинити так, як чинив отаман Зелений".

"Ви чуєте ці кулі? Це народ промовляє", – писав великий Юрій Липа. Отже, книжка ця про український народ, який гідно промовляє до російського загарбника.

Наприкінці цієї короткої передмови закликаю учасників реконкісти писати про свою війну з агресором. Якби кожний офіцер чи козак написав хоча б епізод до історії своєї частини – якою багатою стала б наша історична пам'ять, скільки з'явилося б воєнних аргументів на право українського народу жити у своїй національній державі!

"...Ти встань і прочитай, – писав Юрій Липа, – Одне святе є в світі – кров людей хоробрих. Одні живуть могили – вірних Батьківщині".

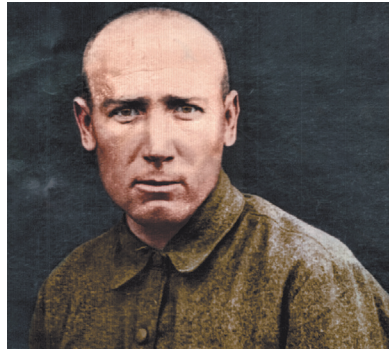
Про таких людей ця книга. Навіть після смерті своєї вони залишаються нашими вчителями та оборонцями. "Ніхто нам нашої землі не подарує, – говорили вони своїми вчинками і тихо додавали: – Народ існує тільки під час війни".

Друзі, у трагічній історії нашого народу достатньо підстав для агресивного оптимізму. "Якщо воювати, – нагадує слова комбата Гуменюка, – то все своє забирати. Дайте мені очолити військ, і я доведу його до Москви!"

Слава козакам і козачкам України, яка бореться!

Роман КОВАЛЬ

м. Каліш, Польща). Військовий і церковний діяч; член ради Українського православного братства ім. Святих Кирила та Мефодія (т. Каліш, 12.1922); звання – адміністративний сотник Армії УНР. Нагороджений Хрестом Симона Петлюри.

ЯРОШЕНКО Іван (28.08.1888, х. Ярошенки Братешківської вол. Полтавського пов. – після 27.05.1922). Військовий; козак кулем. ватаги, бунчужний гарм. сотні полку Чорних запорожців; звання – хорунжий (поручник?) Армії УНР. Учасник Зимового походу. Лицар Залізного хреста.

Роман КОВАЛЬ, Віктор МОРЕНЕЦЬ, Юрій ЮЗИЧ

Енциклопедія Визвольної боротьби "«Подєбрідський полк» Армії УНР", т. 3

Хто хоче придбати цей том або всі три томи, може це зробити:

Т. 1. – А – К. – 376 с. (300 грн).

Т. 2. – К – Р. – 376 с. (150 грн).

Т. 3. – Р – Я. – 504 с. (250 грн).

Цифрова копія копіювання – Тарас Гладенький.

ЗГАДАЄМО "ПОДЄБРАДЦІВ"

САМГОРОДСЬКИЙ Володимир Іванович (1.08.1902, с. Малашівці "на Поділлі", тепер, очевидно, Шаровечівської сільської тер. громади Хмельницького р-ну Хмельницької обл. – після 22.05.1924). Хорунжий Армії УНР.

САВІЦЬКИЙ Володимир (6.08.1900, Поділля – після 12.06.1922). Козак Армії УНР. По закінченні Кам'янець-Подільської гімназії (06.1920) вступив на природн. відділ фіз.-матем. ф-ту Кам'янець-Подільського державного українського ун-ту. У листопаді 1920 р., покинувши навчання, вступив до Армії УНР (11.1920). Інтернований у т. Стшалково.

СУВЧИНСЬКИЙ Микола Феофанович (8.08.1891, с. Біліківці Літинського пов. Подільської губ., тепер Жмеринського р-ну Вінницької обл. – після 1964, Австралія). Військовий і громадський діяч, актор, інженер (20.06.1927); секретар Української студент. громади Київського комерц. ін-ту, учасник Студент. хору УГА в Подєбрадах (1924), секретар Луцької філії УЦК

(з 14.10.1932), секретар Волинського українського об'єднання (1936), член Союзу українських комбатантів Австралії та упр. Союзу комбатантів Вікторії; звання – сотник Армії УНР. Нагороджений Хрестом Симона Петлюри.

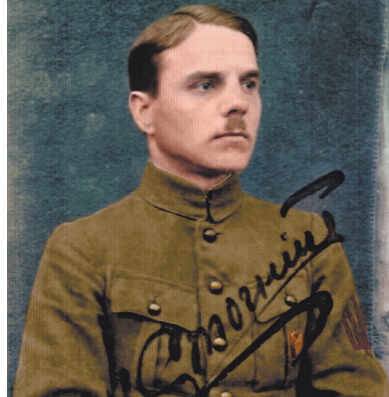

ХОМСЬКИЙ Теодосій (16.08.1899, м. Глухів Чернігівської губ., тепер Сумської обл. – після 23.08.1922). Козак 6-ї Січової дивізії Армії УНР.

ЯЩЕНКО Мусій Миколайович (25.08.1895, с. Соколівка Білоцерківського пов. Київської губ., тепер Васильківського р-ну Київської обл. – 1932/1936). Військовий і громадський діяч; командир 10-го техніч. куреня корпусу Січових стрільців Армії УНР (кін. 1918 – поч. 12.1919), командир штабної сотні 6-ї Січової дивізії (1920), командант штабу 6-ї

Січової дивізії та штабу групи "Замостя" (08.1920), командир 53-ї сотні 18-го куреня 6-ї Січової дивізії Армії УНР (07.1921), голова Українського центрального комітету в м. Бересті (тепер м. Брест; поч. 1930-х); звання – сотник (04.1921), підполковник Армії УНР.

СТОГНІЙ Мусій Андрійович (26.08.1889, с. Куземівка Куп'янського пов. на Харківщині, тепер Сватівського р-ну Луганської обл. – 1963,

"Незборима нація" – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

СЕРГІЙ КОНОНКО-“ОБУХІВ” (18.08.1982, м. ОБУХІВ – 26.08.2014, с. НОВОСВІТАІВКА ЛУТАНСЬКОЇ ОБЛ.)

Рік тому, спекотного червня 2019 р., на центральній площі Обухова ми прощалися із Сергієм Кононком, який загинув від рук московських окупантів. Довгим виявився його шлях додому з війни, і, на жаль, не дочекалася його сива мати живим, хоча всі ці роки шукала його скрізь у надії, що він не загинув...

Улітку 2014 року проводжала мама, Тамара Федорівна, двох синів, старшого, Олександра, і молодшого, Сергія, на війну. Брати воювали у складі 24-го батальйону територіальної оборони “Айдар”. Старший був поранений. Діставши контузію, повернувся додому, а доля Сергія довго залишалася невідомою – він зник безвісти після бою з російськими найманцями 26 серпня 2014 року.

23 листопада 2014 р. окупанти повернули в мішках з Краснодона українській стороні 8 тіл загиблих військовослужбовців, серед яких, за їхнім твердженням, було четверо айдарівців. Проведено 5 незалежних експертиз ДНК для упізнання. Але всі вони не дали точного ре-

зультату. Тому Сергія, як невідомого і неідентифікованого, поховали на Краснопільському кладовищі міста Дніпра. До кінця 2018 р. він вважався безвісти зниклим. Лише п'ятою експертизою встановлено, що останки, передані сепаратистами, належать Сергієві Кононку, айдарівцю на псевдо “Обухів”.

Його брат Олександр розповів, що 26 серпня 2014 р. вибитим міною склом вояку Борисові Шевчуку зняло шкіру на животі. Сергій разом з Василем Білітюком, Іваном Лучинським, Василем Пелешем на автомобілі УАЗ їхали трасою до найближчого медичного пункту. І потрапили під артобстріл у районі Новосвітлівка – Хрящувате. За кермом був Іван Лучинський. Вони не повернули там, де потрібно, і потрапили в засідку. Троє хлопців (Василь Білітюк, Іван Лучинський, Борис Шевчук) загинули, а Сергій “Обухів” і Василь Пелеш потрапили в полон. Василь Пелеш мав татуювання на руці “Слава Україні”. Ту руку московські найманці відрізали...

Через рік Олександр Кононко знайшов відео, де серед полонених був і його брат Сергій. Його “дресировали”-катували в полоні московські окупанти: “Хто не скаче, той москаль!” – і хлопці стрибали, як на Майдані... Інших хлопців, які там були із Сергієм, досі не ідентифікували, хоча Олександр давав відео в СБУ. До слова, на ньому видно тодішнього командира бойовиків батальйону “Вікінг”. Він уже в пеклі.

Сергія росіяни закатували в жовтні 2014 року. Йому відрізали носа, ліве вухо, на тілі були численні гематоми. Добили пострілом у голову...

Помахом чистим,
помахом новим,
вітром роздмемо
словесну полову
мови барвистої свіже зерно,
Націю з бруду відродить воно!

За давньою українською історичною традицією прощання з військовими Сергієві Кононку віддано останню козацьку почесність – накривити китайкою, заслугою козацькою. Вічна пам'ять! Слава козакам!

Люба КРИВОРОТ

СПОРУДЖЕННЯ МЕМОРІАЛУ ІВАНОВІ ГОНТІ

Нам не все одно, які ідеї та яких людей пам'ятатиме народ. Тож беремося за будівництво меморіалу національному героєві Івану Гонті та козакам-гайдамакам у с. Гонтиці Чернівецького району Вінницької області.

Тому відкриваємо збір коштів на спорудження пам'ятника за проектом скульптора Миколи Крижанівського <https://www.facebook.com/profile.php?id=100013217444497>, який має увіковічнити подвиг козацтва. Проект здобув підтримку Гон-

тівської територіальної громади, її голови Михайла Бея, Вінницької та Чернівецької міськрад, козацьких товариств та Історичного клубу “Холодний Яр”.

Навколо кургану з меморіалом плануємо встановити тематичні скульптури під час міжнародного симпозиуму “Гайдамаки” до Дня українського козацтва та Покрови Пресвятої Богородиці, 14 жовтня 2020 року. Наразі роботи розпочато, коштом меценатів встановлюється фундамент.

Результати, поступ та звіти оприлюднюватимемо.

Реквізити для переказу коштів у гривнях: карта ПриватБанку (Микола Крижанівський) 5168742730276734; у доларах (USD): карта ПриватБанку (Kryzhanivskiy Mykola) 5168742730276718.

Якщо немає можливості здійснити пожертву, зробить репост друзям.

Іванові Гонті слава!
Козакам слава!

Історичний клуб “Холодний Яр”

На світліні – Микола Крижанівський і проект головної фігури меморіалу, яку заплановано поставити на високому кургані.

“НАПУСТИ НА НИХ КИТАЙЦЯ”

Пропонуємо читачам “НН” уривок з книжки Романа Ковалю “Здолати Росію”.

“Ось китаїці прийдуть – вони вам покажуть!” – такі погрози на адресу росіян неодноразово доводилося чути Ігореві Шафаревичу в містах підсовєтської Азії або, як він каже, “в наших среднеазиатских городах”.

Як не дивно, але саме такої карі для Росії молитовно просять і представники єврейського народу. “Не мовчи, Господи... Напусти на них Китайці, щоб славили вони Мао і працювали на нього, як ми на них. Господи, хай зруйнує Китаєць усі російські школи і пограбує їх, хай будуть росіяни насильно китаїзовані, хай забудуть вони свою мову й писемність. Хай організує він їм у Гімалаях Російський національний округ...” (наведено за книгою Шафаревича “Русофобія”).

“Око за око, зуб за зуб” – така стрижнева ідея цієї єврейської молитви. З наведеного уривка неважко зрозуміти претензії євреїв

до Росії. За словами молитви відчувається невігойний біль за поруйновані й розграбовані єврейські школи, тотальне російщення євреїв імперії, внаслідок чого вони забули іврит та їдиш, та цинічне “піклування” російської влади, яка утворила в далекому Бірбіджані Єврейську автономну область...

Ніби завершує цю молитву талановитий єврейський поет Давид Маркіш, який екзальтовано вірить, що Росію врешті поб'є кара Господня:

Мы ели хлеб их, но платили кровью.
Счета сохранены, но не подведены.
Мы отомстим – цветами в изголовье
Их северной страны.
Когда сотрется лаковая проба,
Когда заглохнет красных криков гул,
Мы встанем у березового гроба
В почетный караул.

Дж.: Коваль Р. Здолати Росію / Упор. В. Рог, Ю. Юзич. – Київ: Історичний клуб “Холодний Яр”, в-во “Холодний Яр”, видавець М. Мельник, 2018. – 576 с. – (Серія “Українська думка”. – Кн. 2).

КУЛЬТУРА І ЖИТТЯ

Видавниче товариство під назвою “Культура і життя” засноване у Харкові Гнатом Хоткевичем 1912 року. Від цього видання веде своє літочислення сучасна газета “Культура і життя”. Видання висвітлювало й продовжує висвітлювати культурне життя України, актуальні соціально-державні питання, проблеми розвитку сучасного мистецтва. Редактором газети є почесний краєзнавець України Євген Букет.

Передплатити газету можна у будь-якому відділенні Укрпошти. Періодичність виходу – двічі на місяць, обсяг – 16 сторінок. Передплатна ціна на друге півріччя 2020 року – 335,80 грн, індекс – 60969.

Сердечно дякуємо за підтримку газети “Незборима нація”!

Ігор СМЕТАНСЬКИЙ (Калуш) – 200 грн.
Сергій КОВАЛЬ-ЛЮТИЙ (с. Товмач) – 520 грн.

На книжку “Полковник Болбочан” склав пожертву:

Ігор СМЕТАНСЬКИЙ (Калуш) – 200 грн.

НЕЗБОРИМА НАЦІЯ

Її редактор Р. Коваль – дослідник Визвольної боротьби українців за свою державу ХХ ст. Ця газета – про долі УСС, вояків Галицької армії, Армії УНР, повстанських отаманів та їхніх козаків, Карпатську Січ, ОУН, УПА, вояків АТО, а також про кобзарів, письменників, нові книжки про Визвольну боротьбу.

Наш індекс – 33545.
Індекс 87415 – для передплатників Донецької та Луганської областей.

Ціна на півріччя – 44.56 грн.

ВІРНІ ДО СУМНОГО КІНЦЯ

Львівський адвокат Семен Шевчук подав важливу причину, чому січові стрільці Євгена Коновальця не прийшли на підмогу Львову та не перейшли в УГА.

“Петлюра, сам соціал-демократ, зрозумів, що галичани можуть соціалістам у будучності пригодитися”, – писав Семен Шевчук у книзі “Пора сказати правду про наші визвольні змагання добутих волі для Галицької Землі”. – Тому Петлюра військових титулів галичанам не жалів. Галицькі четарі – а то й австрійські фельдфебелі (українець Бень) – сталися за одним помахом пера, на підставі революційного права, полковниками, сотниками (сотник – рівноядна ранга з капітаном австрійської армії). Такими незаслуженими титулами наділив Петлюра многих галичан четарів, як, наприклад, А. Мельника, Є. Зіблевича, Ф. Черника, Ю. Головінського, Р. Дашкевича, фельдфебеля Бень і інших, і в той спосіб купив собі раз назавж-

ди їхні душі. Вони осталися йому вірними до його сумного кінця. Вступати до Української галицької армії вони не бажали, знаючи, що провід Галицької армії не був би визнав за дійсні їх фантастичні титули або був би привернув їм рангу, яку вони мали при австрійському війську, рангу четарів, підвищену на один ступінь, себто з четаря на лейтенанта, як це, зрештою, сталося з усіма офіцерами в Галицькій армії.

Тут для історичної справедливості треба, однак, зазначити, що ці революційні полковники і сотники, а то Коновалець, Мельник, Сушко, Кучабський, Дашкевич, Чмола, Черник, Андрух і інші, будучи в Україні впродовж 1918 р., не завдали сорому галичанам. Вони, будучи на послугах у Центральної Ради, хоробро й жертовно, з великими втратами для куреня Січових стрільців, билися з большевицькими наїзниками на Україну, зокрема за Київ у січні 1918 року”.

Роман КОВАЛЬ
м. Київ

ЧЕРЕЗ “НОВУ ПОШТУ” МОЖНА ПРИДБАТИ

“Жінки у Визвольній війні: історії, біографії, спогади. 1917 – 1930” – 370 грн.
“Донбас: радість і біль. 2014 – 2020” – 170 грн.
“Житомирщина в боротьбі” Романа Ковалю – 275 грн.
“Яків Орел-Гальчевський: боротьба і філософія боротьби” Романа Ковалю – 75 грн.
“Здолати Росію” Р. Ковалю – 250 грн.
“Сумщина в боротьбі” Романа Ковалю, Віктора Моренця та Юрія Юзича – 250 грн.
“Отаман Зелений” Романа Ковалю – 100 грн.

“Подебрадський полк” Армії УНР (т. 1) – 300 грн.
“Подебрадський полк” Армії УНР (т. 2) – 150 грн.
“Подебрадський полк” Армії УНР Р. Ковалю, В. Моренця та Ю. Юзича (т. 3) – 250 грн.
“Крізь павутиння змосковщення” – 80 грн.
“Історія України-Русі” Миколи Аркаса – 100 грн.
“Тиха війна Рената Польового” Романа Ковалю – 300 грн.
“Михайло Гаврилко: і стеком, і шаблею” Романа Ковалю – 450 грн.

HTTP://NEZBORYMA-NACIYA.ORG.UA/

У редакції через “Укрпошту” можна придбати такі книги: (ціну вказано, враховуючи вартість пересилки книг поштою):

“Жінки у Визвольній війні: історії, біографії, спогади. 1917 – 1930” – 410 грн.

“Донбас: радість і біль. 2014 – 2020” – 200 грн.

“Житомирщина в боротьбі” Романа Ковалю – 315 грн.

“Батькам скажеш, що був чесний” Романа Ковалю – 315 грн.

“Здолати Росію” Романа Ковалю – 290 грн.

“Сумщина в боротьбі” Р. Ковалю, В. Моренця та Ю. Юзича – 275 грн.

“Яків Орел-Гальчевський: боротьба і філософія боротьби” Романа Ковалю – 110 грн.

“Подебрадський полк” Армії УНР Романа Ковалю, Віктора Моренця та Юрія Юзича (т. 1) – 325 грн.

“Подебрадський полк” Армії УНР Романа Ковалю, Віктора Моренця та Юрія Юзича (т. 2) – 175 грн.

“Подебрадський полк” Армії УНР Романа Ковалю, Віктора Моренця та Юрія Юзича (т. 3) – 275 грн.

“Отаман Зелений” Романа Ковалю – 135 грн.

“Крізь павутиння змосковщення” Романа Ковалю – 110 грн.

“Історія України-Русі” Миколи Аркаса (2-ге, краківське, видання) – 130 грн.

“Тиха війна Рената Польового” Романа Ковалю – 350 грн.

“Михайло Гаврилко: і стеком, і шаблею” Романа Ковалю – 525 грн.

Книги можна придбати, попередньо переказавши кошти електронним переказом на ім'я Р. М. Ковалю, вул. генерала Геннадія Воробйова (Курська), буд. 20, пом. 14, Київ, 03049.

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України